
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

VÁLTOZÁS

Mikeás 5,2-5, Efezus 2,14

2019. DECEMBER 25. KARÁCSONY

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció:

Amikor pedig megszületett Jézus a júdeai Betlehemben, Heródes király idejében, íme, napkeletről bölcsek jöttek Jeruzsálembe, ezt mondván: Hol van a zsidók királya, aki megszületett? Mert láttuk az ő csillagát napkeleten, és azért jöttünk, hogy hódolatot tegyünk néki.

Heródes király pedig ezt hallván, megháborodott, és vele együtt az egész Jeruzsálem. És egybegyűjtött minden főpapot és a nép írástudóit, tudakozódott tőlük, hol kell a Krisztusnak megszületnie?

Azok pedig ezt mondták neki: A júdeai Betlehemben; mert így írta meg a próféta: És te Betlehem, Júdának földje, semmiképpen sem vagy legkisebb Júda fejedelmi városai között: mert belőled származik a fejedelem, aki legeltetni fogja az én népemet, az Izráelt.

Ekkor Heródes titkon hívatta a bölcseket, szorgalmasan megtudakolta tőlük a csillag megjelenésének idejét. És elküldve őket Betlehembe, ezt monda nekik: Menjetek, és szorgalmasan kérdezősködjétek a gyermek felől, mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudtomra, hogy én is elmenjek és tisztességet tegyek neki.

Ők pedig a király beszédét meghallva, elindultak. És íme, a csillag, amelyet napkeleten láttak, előttük ment mindaddig, amíg odaérvén, megállt a hely fölött, ahol a gyermek volt. És mikor meglátták a csillagot, igen nagy örömmel örvendeztek. És bemenne a házba, ott találták a gyermeket anyjával, Máriával; és leborulva, tisztességet tettek néki; és kincseiket kitérve, ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát. (Máté evangéliuma 2,1-11)

Imádkozunk: Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, mindenekelőtt magasztaló, dicsérő, ujjongó szóval jövünk most Hozzád, megköszönve, hogy az idők teljességében elküldötted azt, akit egykor megígértél az atyáknak a próféták által. Elküldötted Őt, a Fiút,

megváltónkat és üdvözítőnket, aki halálával és feltámadásával megszabadított bennünket a bűnből, nyomorúságból, halálból, és megbékített minket Veled, hogy boldog gyermekeid lehessünk már itt, e múlandó földi életben és majd az örökkévalóságban, mikor színről színre láthatunk Téged. Kérünk, megszenteld meg ünnepünket, hogy örvendezhessünk örökkévaló és múlhatatlan kegyelmednek és boldog szívvel tudhassuk, hogy akik a Krisztuséi, azokat Tetőled senki és semmi nem szakíthatja el. Küldd el hát Szentlelkedet, ragyogtasd ránk Igéd világosságát, emeld fel szívünket igazi ünnepre, ujjongásra és láttasd velünk Jézus Krisztust, üdvözítőnket, megtartónkat. Óérette kérünk, hallgasd meg könyörgésünket! Ámen

Textus:

Te pedig, efráti Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen. Származása visszanyúlik a hajdani időkbe, a távoli múltba. Csak annyi időre szolgáltatta ki őket, amíg egy asszony szül, de honfitársainak maradéka haza fog térni Izráel fiaival együtt. A nyáj elé áll, és legeteti az Úr hatalmával, az Úristen fenséges nevével. Akkor nyugodtan élnek, mert hatalma kiterjed a föld határáig. És ő lesz a mi békességünk. (Mikeás 5,2-5)

Ő a mi békességünk! (Efezus 2,14)

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! Ha illik, ha nem, karácsonykor sok közhelyet szoktunk idézni; én is hadd idézzek mindjárt egy közhelyet: ha kimondjuk, ha nem, a szívünkben ott van a tapasztalat, a karácsonyt sok bonyodalom előzi meg. Folytatni is illik ezt a közhelyet, éspedig így: a karácsonyt sok bonyodalom előzi meg, és sok bonyodalom követi. De hadd tegyem hozzá, ha jól ünnepelünk, vagyis, ha eltalálunk Krisztusig, vagy éppenséggel, ha engedjük, hogy Krisztus megtaláljon bennünket, akkor, bizonyos vagyok benne, karácsony után, bár bonyodalmak következnek, azok egészen másféle bonyodalmak lesznek, szebbek és reményteljesebbek, hiszen karácsony a nagy megfordítás ünnepe.

Megelőlegezésül ehhez a nagy megfordításhoz hadd idézzek egy gyermeki szót. Egy óvodás lapozgatta a világtörténelmi térképet, némi szülői segítséggel értve, hogy az egyik birodalom rózsaszín, a másik piros, a harmadik zöld, negyedik kék, kinek melyik szín dukál. Aztán a térképen itt-ott keresztben két kard meg egy évszám is látható volt, a csaták helyét jelölve. S ahogy magyarázza a szülő a gyermekének a birodalmak felemelkedését és süllyedését, meg a kardozó helyek jelenté-

sét, azt mondja a gyermek: „minden ország titokban háborúzik, hogy ne lássa a Jézus!” Minden ország titokban háborúzik, hogy ne lássa a Jézus. Ez bizony már karácsony utáni belátás, karácsony utáni szó ettől a gyermektől. Mert bár így lenne – sóhajtunk. Bárcsak lenne szegény és titkolni való a háború, lenne szegény a harag, lenne szegény a kisemmizés, a szorongatás, lenne szegény a bűn! Es bárcsak lenne minden boldogság forrása az Istennel és embertársainkkal való megbékélés. De ehhez a megfordításhoz meg kell találni Krisztust.

Hol kell hát Krisztust megtalálni? Ez volt a napkeleti bölcsek kérdése is. És ahogy Máté evangélista följegyezi, mindjárt keresték is, és éppen-séggel ott, ahol az ő logikájuk, élettapasztalatuk, felfogásuk, habitusuk diktálta, mentek Jeruzsálembe. Amikor megérkeztek és föltették a kérdést, hol kell a zsidók királyát keresni, mert láttuk az Ő csillagát, hol van hát a zsidók most született királya? - roppant hisztéria tört ki Jeruzsálem palotáiban. Nyugtalan riadalom fogott el mindenki. A régi fordításból olvastam a történetet, ott így áll, jó ez a szó: megháborodtak a hatalomféltők, akik persze nem titokban, hanem mindig nyíltan szoktak harcot vívni, uralmat megragadni, hatalmat megtartani. Ők úgy érzik e bejelentés nyomán, hogy rivális érkezett. És nem is akarják. Azt kérdezik-mondják a napkeleti bölcsek: hol van a *zsidók királya*, akinek csillaga támadt és jelzi a születését. Ez a szó, hogy: a zsidók királya, messiási cím. A messiás a felkent, az Isten által felhatalmazott, Ő a Krisztus. Krisztus nem rivális! Ő a Felkent. Krisztus nem rivális, hanem megváltó! Mégis, nagy a riadalom, mert ott a palotákban még nem történt meg a nagy megfordítás, a változás. Hol kell hát Őt keresni, hol született meg? Heródes előhívhatja az írástudókat, a bölcseket, a hagyományörzőket, akik tudják, hogy a születés helyét megmondta a régi jövendölés. Idézik Mikeás próféta szavát, ott ez a prófétai kijelentés áll: de te Betlehem, Júdának legkisebbike... Nyolcszáz évvel korábban hangzott ez a szó, amikor egy nagy birodalom, az assír birodalom emelkedett fölfelé és kezdte szorongatni a kis országokat, köztük Júdát is. És nyomban föltámadt a nagy kérdés, vagy inkább a kétség: ki fogja kiállítani a védősereget? A honfoglalás után kialakított régi szokás szerint ezres beosztásban éltek a települések, a nemzetségfők, akiket ezredvezetőknek is neveztek (Józsue könyve 22). Háború esetén ezer férfiből kellett kiállítani egy-egy alakulatot (Bírák könyve 20). Csak-hogy Betlehem kis falu volt, annyira kicsi, hogy nem volt ezer embere se, akik közül ki lehetett volna állítani egy szakaszt, ezért mondja így a prófétai ige, olvasom még egyszer Mikeás prófeciáját: te pedig, Efráta Betlehem, bár a legkisebb vagy a Júda ezerei közül, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izraelen. Szó szerint fordítva még az sem pontos kifejezés, hogy a „legkisebb vagy”. Szó szerint úgy kellene visszaadni, hogy annyira kicsi vagy, hogy még az ezret sem éred el.

Vagyis nem számolnak veled, jelentéktelen vagy, hiszen egy szakasznyi embert sem tudsz kiállítani.

Amikor János evangélista idézi ezt a prófécíát, Betlehem megjelölésére egy olyan görög szót használ, amit nagyon nehéz magyarra lefordítani, mert a „falu” szóba mi belehalljuk azt, hogy ott valami fal is volna, ám a görög szó éppenséggel azt jelenti, hogy a települést nem védi fala vagy kerítés. Inkább afféle tanyaközpont ez, vagy még inkább puszta (pár tucat ház egymás közelében), onnan nemhogy egy ezrednyi, egy szakasznyi ember sem kerül ki. Tehát Betlehem a legkisebb. Annyira kicsi, hogy még a tornasor végére sem állítanak oda. Aki volt kicsi, tudja mit mondok. Az osztályban én voltam a legkisebb, volt fiú, aki kétszer akkora volt, mint én, de azért a tornasor végére odaállítottak. Betlehem, te annyira jelentéktelen vagy, hogy a sor végére sem állítalak oda. De belőled származik Krisztus!

Hol születik meg Krisztus? Lám, a bölcsek is a királyok között keresik. Ott kell megszületnie, bitorban, bársonyban, ahogy egy királynak illik. De bonyolítsuk csak a dolgot, karácsony előtt úgyszólván sok bonyodalom van! Mi, modernnek ezt fordítva is el tudjuk ragozni. Hol kell Krisztusnak megszületnie? Hát ott, ahol a nyomorúság már forrpontra érkezett, ahol olyan rettenetes a megalázottság, a kismizmizettség, a jogfosztás, hogy hamarosan forradalom fog kitörni. Nem kell feltétlen bitorban-bársonyban születnie a Messiásnak, de majd oda kerül, előbb-utóbb. Elég valamelyik forradalmas főhadiszálláson megtalálni. Valahol a dzsungelben, ahol egy gerilla-csapat készülődik felszabadítani a szegényeket. Ott kell Őt keresni. Vagy mégis palotában született? Mindegy. A lényeg, hogy mindenképpen főhadiszálláson születessen, legyen az a királyok palotája, vagy legyen az a hely valahol a világ végén, gerillák között, s legyen a kismizmizettek királya!!

Egyik felelet sem jó, bárhogy bonyolítjuk. Ezek a megoldások csupán egymás tükrei, a mi békétlen, háborúzó, csatázó, jogkövetelő, jogbitorló, hatalomszerző, hatalmat bitorló világunknak a tükörképe.

Krisztusnak ott kell megszületnie, és ott kell neki meghódolnunk, ahova Isten vezette a bölcseket, – ott született meg Krisztus. Isten vezette őket. Vezette őket, először is, jelek által. A csillagok állása által, csillag járása által, és álmok által is. Aztán vezette őket az Ige által, ahogy felolvassák a régi jövendölést a próféta könyvéből ott, Jeruzsálemben. S Dávid városával (ahogy János mondja: a faluval, ahol Dávid király lakott, még a próféta idejénél is régebbi történetét idéznek; erről még fogok szólni.) És vezette őket Isten engedelmisségük által is. Milyen különös engedelmisség ez! Heródes titokban hívhatja őket bizalmas beszélgetésre bezárkózva. Csalárd módon ígéret nekik, s közben kvázi besúgót csinálna belőlük, hogy majd ő is megy és hódolatot tesz, csak

jelentsenek neki! De engednek Heródesnek és elindulnak Betlehembe. És vezette őket Isten öröm által is. Azt olvassuk a történetben, hogy amikor a csillag megállt a hely fölött, ahol a gyermek volt, a napkeleti bölcsek nagy örömmre gyulladtak, igen-igen nagy örömmel, így is lehetne fordítani, hogy: az örömök öröme, hiteles öröme; és ez az öröm is vezeti őket.

De ha mindent besummázunk, akkor azt kell mondanunk, hogy maga Krisztus vezette őket, hiszen nemcsak az teljesedett Mikeás prófécijából, hogy Betlehemben született meg a király, hanem az is – folytatja Mikeás próféta –, hogy népének nyájának élére áll és vezeti őket. Boldog az, akit Krisztus vezet.

Oda kellett hát menniük Betlehembe, hallottuk, így jövendölt erről Mikeás próféta: te vagy a legkisebb! És ezzel egy régi történetet idéz fel, nyolcszáz évvel Krisztus születése előtt idéz a próféta egy történetet, amely több száz esett, amikor Isten már letette Sault a királyságból, és elküldte Sámuel prófétát Betlehembe, hogy ott új királyt kenjen fel. A próféta elment Isai házához, és jelezte, hogy fiai közül állít Isten királyt az Ő népének. Ekkor Isai elővezette a fiait, hét szép legényt, mint a népmesében. Egyik szebb, mint a másik, egyik vitézebb, mint a másik, egyik mutatósabb, mint a másik, egyik királynak valóbb, mint a másik. De a próféta, ahogy nézi ezeket a szép szál ifjú embereket, csak legyint: nem ez, nem ez, nem ez, egyik sem. Hát akkor? – és megkérdezi Isait, nincs több fiad? Ó, hát van egy kicsike, kint van a birkáknál. Őt be se állították a sorba! És ő az, Dávid, akit Isten királynak választ, s majd az ő törzsökéből származik az igazi király (1Sámuel 16). De te Betlehem, a legkisebb a fejedelmi városok között, de te Betlehem, aki el sem éred az ezret, de te Betlehem, aki nem számítás, nem is gondolnak veled, nincs benne a neved a kalkulusban. Belőled származik majd a király!

Azzal kezdtem, hogy karácsonyt sok bonyodalom előzi meg és sok bonyodalom követi, de ha jól ünnepelünk, vagyis eltalálunk Krisztusig, és engedjük, hogy immár Ő vezessen bennünket, hogy Ő legyen a királyunk, vagyis, ha engedjük, hogy megtaláljon bennünket, akkor karácsony a megfordítások ünnepe lesz. Csak néhányat hadd említsek ezekből. Ha Krisztus vezet, akkor a mi korunk boldogság-kényszeréből valódi öröm lesz. Korunkat azzal bírálja egy filozófus, hogy ilyen talán még nem volt a történelemben, amit a 20. és 21. század hozott; ezt nevezi így: boldogságkényszer. Azt teszi a mai embert boldogtalaná, hogy boldognak kell lennie. Ugye, értjük ezt? Minden, ami ebben a civilizációban történik, erre irányul és azt diktálja, hogy te csak akkor vagy hiteles ember, ha eleget teszel a modern kor boldogságkövetelményeinek. Ebből pedig boldogságkényszer támad, és ez boldogtalaná tesz. Ha azonban Krisztusban megfordul minden, akkor szabad öröm-

re jutsz, az örömök örömére, amit megtapasztaltak a napkeleti bölcsek is. Ha karácsonyban Isten Szentlelke mindent megfordít bennünk, az életünkben és a szívünkben, akkor arra a kétségre, vagy még inkább öskérdésre, hogy vajon van-e megoldás a bűnre és halálra? - boldog bizonyosság lesz a felelet.

Igen, van megoldás, mert Isten bepecsételte a fülünkbe a szabadulás boldog hírét. Sőt, kezeséget is adott rá a mi Urunk Jézus Krisztusunkban. Így hívlak benneteket az új szövetség asztalához! Aki Istennel szövetséget köt, az tudhatja, hogy ebben a szövetségben nincsen titkos záradék, nincsen apró betűs rész, nincs különös és kellemetlen meglepetés. Akit Isten feloldott a bűn terhe alól, akinek megbocsátott, akit meghívott az örök életre, annak biztos zálogot adott a feltámadott Jézus Krisztusunkban. És a szorongásból, hogy vajon nem hiába kérünk-e Istentől áldást, most is, ebben az ünnepünkben mi, békességvágyók, békességre igyekvők, megengesztelődni akarók és olyan nehezen engedni tudók, vajon nem hiába kérjük-e ezt Istentől? - ez a szorongás szép reménnyé lett, hiszen Krisztusban meghallgat minket az Atya, és a háborúból béke lesz. A háborúból béke lesz, mert Krisztus szerzése nem a harc felfüggesztését, nem is valami átmeneti fegyvernyugvást vagy harci szünetet jelez, hanem az Isten és az ember szeretetteljes valóságát. Mikeás próféta így jövendöl kétségbeesett, szorongó, aggódó, kényszerek között vergődő népének: Ő lesz a mi békességünk. Pál apostol pedig az Efézusi levélben immár beállott tényként, örökkévaló jelen időben mondja: Ő a mi békességünk. Aki Krisztust megtalálja, akit Krisztus megtalál, akit Krisztus megengesztel Istenhez és elhozza számára Istennek békességét, annak a szívében mindent felülmúló öröm támad. Gyertek, gyertek, gyertek, menjünk el Betlehembe. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU